

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl soudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: **A. M.**
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Václavkem,
sídlem Opletalova 1417/25, Praha,

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. MV-128710-4/SO-2024 ze dne 16. 10. 2024,
o přihlášení osob přicházejících do úvahy jako osoby zúčastněné na řízení,

takto:

- I. G. G., narozená X., bytem X, zastoupená advokátem Mgr. Petrem Václavkem, sídlem Opletalova 1417/25, Praha, není osobou zúčastněnou na řízení vedeného u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 35 A 30/2024.
- II. G. M., narozený X., bytem X, zastoupený advokátem Mgr. Petrem Václavkem, sídlem Opletalova 1417/25, Praha, není osobou zúčastněnou na řízení vedeného u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 35 A 30/2024.
- III. T. M., narozený X., bytem X, zastoupený advokátem Mgr. Petrem Václavkem, sídlem Opletalova 1417/25, Praha, není osobou zúčastněnou na řízení vedeného u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 35 A 30/2024.

Odůvodnění:

1. Soud se již po čtvrté zabývá rozhodnutím žalované ve věci žádosti žalobce o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie (KS v Plzni v této věci vyhlásil rozsudky č. j. 77 A 89/2021-93, 77 A 89/2021-220, 55 A 48/2022-61; NSS vydal rozsudky č. j. 2 Azs 17/2022-60 a 10 Azs 12/2023-67, kterými dva z rozsudků KS v Plzni zrušil). Proto se zdejší soud opět musel zabývat i tím, kdo může být osobu zúčastněnou na řízení o žalobě. Žalobce má šest nejbližších rodinných příslušníků, o kterých soud ví: manželku G. G., dcery A. a A., syny A., T. a G. Krajský soud v Plzni i Nejvyšší správní soud s nimi dosud nejednaly ani v této věci ani ve věcech obdobných. Podle dosavadní znalosti soudu je pouze dcera A. občankou ČR a pouze ve vztahu k ní žalobce odvozuje svou žádost o pobyt; zbylí rodinní příslušníci nejsou občany ČR, nejsou pobytově závislí na žalobcově pobytovém titulu a žalobce od nich neodvívá svou žádost.
2. Jde již o několikátou věc žalobce souzenou Krajským soudem v Plzni a rozhodné otázky se v dílčích obměnách opakují; proto soud níže jen odkazuje na obsah spisů zdejšího soudu, popřípadě spisů Nejvyššího správního soudu, s tím, že je mu jejich obsah znám buďto z jeho úřední činnosti tím, že se rozhodování těchto věcí přímo účastnil nyní vyřizující soudce (sp. zn. 77 A 89/2021, 55 A 48/2022), nebo se s obsahem těchto jiných spisů seznámil právě pro účely rozhodování ve věcech, jichž se přímo účastnil (jde zejména obsah soudních spisů sp.

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

zn. 57 A 73/2018, 57 A 82/2018, 57 A 83/2018 v předchozích věcech žalobce, se kterými seznámil pro účely rozhodování ve věcech sp. zn. 77 A 89/2021, 55 A 48/2022). Nejde tedy o skutečnosti, ke kterým by bylo třeba vést dokazování. Případné osoby zúčastněné na řízení byly výzvou č. j. 35 A 30/2024-57 informovány o tom, že soud vychází z toho, jak byly srovnatelné otázky řešeny v jiných věcech žalobce, a mohly na to reagovat (srov. rozsudek NSS č. j. 1 As 100/2009-129 ze dne 10. 2. 2010, č. 2038/2010 Sb. NSS). Jejich zástupci je to nepochybně známo také, neboť ve všech těchto věcech zastupoval žalobce a přímo v nynější věci v řízení vedeném pod sp. zn. 77 A 89/2021 zastupoval i případné osoby zúčastněné na řízení.

Obecně k výzvě potenciálním osobám zúčastněným na řízení

3. Kdo je osobou zúčastněnou na řízení jednak vymezuje § 34 soudního řádu správního, jednak masa judikatury správních soudů. Ta má v případě žalobce čtyři vrstvy: (1) vymezení okruhu osob zúčastněných na řízení *obecně* ve věcech správního soudnictví; (2) vymezení okruhu osob zúčastněných na řízení *v cizineckých věcech*; (3) vymezení okruhu osob zúčastněných na řízení *v různých věcech* nynějšího žalobce; (4) vymezení okruhu osob zúčastněných na řízení *přímo v této konkrétní věci* žalobce.
4. Podle § 34 odst. 1 s. ř. s. je osobou zúčastněnou na řízení osoba, která byla *přímo dotčena ve svých právech a povinnostech* vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a *výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat*.
5. Z hlediska obecných judikatorních výkladů (vrstva ad 1) lze konstatovat, že osoba zúčastněná na řízení musí splňovat materiální podmínku *přímého dotčení* na právech či povinnostech a formální podmínku *oznámení o uplatnění práv* v řízení. Je povinností soudu, aby o řízení vyrozuměl ty osoby, u nichž lze *prima facie* předpokládat, že jsou nebo mohou být přímo dotčeny ve smyslu § 34 odst. 1 s. ř. s. Role soudu musí být v tomto ohledu aktivní, vodítkem může být otázka účastenství ve správním řízení (srov. rozsudek NSS č. j. 1 As 39/2004-75 ze dne 21. 12. 2005, č. 1479/2008 Sb. NSS).
6. Nad rámec toho nelze z obecných judikatorních výkladů v nynější věci vycházet, neboť požadavek *přímého dotčení* na právech a povinnostech je v cizineckých věcech chápán jinak a výrazně širěji než v obecných věcech správního soudnictví. Jinými slovy: co je chápáno jako přímé dotčení *sui generis* z pohledu uplatňovaného v cizineckých věcech by z obecného pohledu bylo nepřímým dotčením práv či dotčením jen faktickým (srov. výslovně rozsudek NSS č. j. 1 Azs 168/2024-30 ze dne 21. 11. 2024, odst. 32, 33 a 36).
7. Z hlediska judikatorních výkladů v souvislosti s cizineckými věcmi (vrstva ad 2) lze konstatovat, že v poslední době byla vydána dvě sumarizující rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, která měla náhledy uplatňované v cizineckých věcech konsolidovat.
8. Osobami přicházejícími v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení podle § 34 odst. 1 s. ř. s. jsou nejen rodinní příslušníci podle § 15a zákona o pobytu cizinců, od kterých cizinec odvozuje svůj pobytový titul, nýbrž i *další rodinní příslušníci, s nimiž cizinec na území žije, pokud správní rozhodnutí může přímo zasáhnout do jejich práva na soukromý a rodinný život*. Soud proto tyto osoby vyzve, *jestliže dotčení na jejich právech je s ohledem na obsah správního spisu a žalobních námitek dostatečně zjevné* (srov. rozsudek NSS č. j. 8 Azs 83/2024-39 ze dne 18. 7. 2024, č. 4631/2024 Sb. NSS).

9. Posledně uvedený rozsudek však nevymezil obecná hlediska identifikace přímého dotčení, ani jeho dostatečné zjevnosti. Požadavek *přímého* dotčení prakticky nezmínil, nelze to nicméně považovat za odchýlení se od zákonného požadavku § 34 s. ř. s. Požadavek *přímosti* dotčení byl totiž do právní věty tohoto rozsudku doplněn *ex post* pro účely publikace ve sbírce rozhodnutí NSS. Trvající platnost zákonného požadavku *přímého* dotčení lze ostatně dovodit z následného rozsudku NSS č. j. 1 Azs 168/2024-30.
10. Povinnost výzvy na základě *dostatečné zjevnosti dotčení na právech* s ohledem na obsah správního spisu a žalobních námitek rozsudek č. j. 8 Azs 83/2024-39 podrobněji nevyložil. Při kvalifikaci toho, *co je zjevné* či *dostatečně zjevné*, však lze kazuisticky vycházet z předchozích rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, která na jednotlivých případech přibližují, které okolnosti případu vyžadují výzvu krajského soudu podle § 34 odst. 2 s. ř. s. a které výzvu nevyžadují. Lze proto například říci, že *dostatečně zjevným přímým dotčením*, které by vyžadovalo výzvu soudu podle § 34 odst. 2 s. ř. s., není ani stav, kdy cizinec v řízení o žalobě a kasační stížnosti tvrdí, že žije se zletilým synem a jeho rodinou v jednom bytě, denně se stará o vnuka a „celá rodina žije ve společné domácnosti“ (srov. výslovné konstatování rozsudku NSS č. j. 8 Azs 279/2022-47 ze dne 31. 10. 2023, odst. 18, a odst. 2 jemu předcházejícího usnesení č. j. 8 Azs 279/2022-41).
11. Přímé dotčení ve smyslu judikatury v cizineckých věcech tak je dáno u odvozených pobytových titulů (zejména) u nositele oprávnění ke sloučení rodiny v řízení o žádosti jeho rodinného příslušníka, nebo naopak je dáno též u rodinných příslušníků, jejichž pobytová oprávnění jsou odvozená od pobytového oprávnění cizince, o němž se vede řízení. V případě pobytových titulů směřujících ke sloučení rodiny je tedy předmětem řízení také *rodinný* život slučujících se členů rodiny (srov. rozsudek č. j. 1 Azs 168/2024-30, odst. 37, 43).
12. Oproti tomu samotný zásah do rodinného či soukromého života pro existenci *přímého* dotčení práv či povinností nestačí (srov. rozsudek č. j. 1 Azs 168/2024-30, odst. 37, 42). Vzájemné soužití cizinců na území ČR pouze indikuje, že správní rozhodnutí do jejich práva na soukromý a rodinný život *může zasáhnout* (srov. rozsudek NSS č. j. 8 Azs 83/2024-39, odst. 21). Účelem řízení o žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu rodiče totiž *není přímo* zasáhnout do právního postavení dítěte; řízení však může mít na dítě *zprostředkovaný* právní dopad (srov. rozsudek NSS č. j. 5 Azs 314/2020-52 ze dne 8. 10. 2021, odst. 37).
13. Tyto závěry lze shrnout tak, že soud má zvážit, zda účastníci správního řízení připadají do úvahy jako osoby zúčastněné na řízení. Pokud připadají do úvahy, má je podle § 34 odst. 2 s. ř. s. vyzvat k případnému uplatnění práv osob zúčastněných na řízení. Materiální podmínka *přímého* dotčení nezbytná pro uznání postavení osoby zúčastněné na řízení je *sui generis* naplněna v případě různých odvozených pobytových titulů. Naopak není naplněna jen tím, že osoba přicházející do úvahy byla účastníkem správního řízení, a ani není naplněna jen tím, že rozhodnutí správního orgánu či správního soudu mělo či bude mít vliv na její rodinný či soukromý život.
14. Potenciální zásah do rodinného či soukromého života působící v rodinných vztazích mimo odvozené pobytové tituly či tituly sloužící ke sloučení rodiny je tak třeba *verifikovat* a *kvalifikovat*, aby byla postavena na jisto jak existence zásahu, tak jeho povaha z hlediska přímosti. Posouzení existence přímého dotčení je odvislé od *konkrétních skutkových okolností* případu a *konkrétních tvrzení* žalobce či jiného procesního subjektu. Skutkovou instancí je v tomto ohledu krajský soud (srov. přiměřeně usnesení NSS č. j. 8 Azs 99/2024-61 ze dne 21. 11. 2024, odst. 31 a tam citovanou judikaturu).

Dosavadní přístup správních soudů k rodinným příslušníkům žalobce

15. Z hlediska judikatorních výkladů v souvislosti s *různými pobytovými věcmi* žalobce souzenými Krajským soudem v Plzni (vrstva ad 3) lze připomenout dosavadní jednotné závěry: *pro účely posouzení zásahu do rodinného života* jsou rodinní příslušníci žalobce dotčeni rozhodnutím ve věci žalobce *pouze nepřímo* (srov. konstatování *zprostředkovanosti zásahu* v rozsudcích NSS č. j. 2 Azs 241/2020-29, odst. 27 a 30; č. j. 1 Azs 260/2020-27, odst. 33 a 36; č. j. 3 Azs 246/2020-39, odst. 31 a 34). Tentýž názor potvrdil Ústavní soud v usneseních sp. zn. I. ÚS 2027/22, odst. 23 a 24; I. ÚS 2879/20; III. ÚS 2880/20). Stejně tak ho výslovně potvrdil i Evropský soud pro lidská práva v odst. 102 rozsudku ve věci M. proti České republice č. 15117/21 a 15689/21 ze dne 16. 5. 2024 („*Soud sice uznává, že rodina stěžovatele by jeho vycestováním z České republiky byla nepochybně dotčena, je však ochoten přijmout závěr vrcholných soudů, že dopad na jeho děti ve smyslu kategorizace provedené Ústavním soudem by byl spíše nepřímý*“).
16. Z hlediska judikatorních výkladů *přímo v této konkrétní věci* žalobce (vrstva ad 4) lze připomenout, že zdejší soud opakovaně odmítl, že by rodinní příslušníci žalobce byli v řízení o žalobě *přímo* dotčeni ve smyslu § 34 odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud se k této otázce závazným způsobem nevyjádřil, s výjimkou postavení dcery žalobce A. M. V rozsudku č. j. 2 Azs 17/2022-60 pouze konstatoval, že okruh účastníků správního řízení a osob zúčastněných na řízení nemusí být nutně stejný (posouzení je „nutno striktně oddělit“, odst. 33). V rozsudku č. j. 10 Azs 12/2023-67 pak konstatoval, že rodinní příslušníci žalobce jsou účastníky správního řízení (odst. 63) a je třeba rodinné příslušníky žalobce třeba považovat za osoby *přicházející v úvahu* jako osoby zúčastněné na řízení před krajským soudem (odst. 52). Blíže a nepřímo se vyjádřil pouze k postavení rodinných příslušníků, kteří jsou občany EU a na které dopadají závěry odst. 43 a 45 cit. rozsudku č. j. 5 Azs 314/2020-52. Takovým občanem a osobou *přímo* dotčenou je v nynějším případě pouze A. M.
17. V souzené věci zdejší soud opakovaně konstatoval, že žalobce má šest nejbližších rodinných příslušníků: manželku G. G., dcery A. a A., syny A., T. a G.
18. Zletilá dcera A. je jako občanka ČR a EU nositelkou oprávnění ke sloučení rodiny. Ve smyslu závěrů již ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu tedy přichází do úvahy jako osoba zúčastněná na řízení a soud ji proto vyzval k uplatnění práv podle § 34 odst. 2 s. ř. s. Že ji má soud vyzvat, lze implicitně dovodit i z kasačně závazného rozsudku č. j. 10 Azs 12/2023-67, jakkoliv to je v jeho odst. 52 vyjádřeno jen odkazem na závěry jiného rozhodnutí a sám Nejvyšší správní soud *v této věci* A. M. ani nevyzýval.
19. Ve vztahu k další zletilé dceři A. žalobce neuplatnil žádnou argumentaci a ze správního spisu ani dosavadní přípravy věci neplyne, že by tato dcera žila společně se žalobcem nebo že by jejich pobytové tituly byly vzájemně závislé. Ve smyslu závěrů rozsudku č. j. 8 Azs 83/2024-39 a č. j. 8 Azs 279/2022-47 tedy není třeba ji vyzývat. Soudu je známo, že ji žalobce označil jako osobu zúčastněnou na řízení o kasační stížnosti sp. zn. 2 Azs 17/2022, sám Nejvyšší správní soud však *v této věci* A. M. nevyzýval. Za toho stavu ani zdejší soud neshledal žádný důvod, proč činit výzvu podle § 34 odst. 2 s. ř. s. vůči této dceři žalobce. Obdobné platí ve vztahu ke zletilému synu A.: žalobce neuplatnil žádnou argumentaci a ze správního spisu ani dosavadní přípravy věci neplyne, že by tento syn žil společně se žalobcem nebo že by jejich pobytové tituly byly vzájemně závislé. Ve smyslu závěrů rozsudku č. j. 8 Azs 83/2024-39 tedy není třeba ho vyzývat.
20. Ve vztahu k manželce G. G. a nezletilým synům T. a G. Nejvyšší správní soud v odst. 47, 49, 63 rozsudku č. j. 10 Azs 12/2023-67 kasačně závazně konstatoval, že mají být účastníky

řízení před žalovaným (označil je jako „manželku“ a „nezletilé syny/děti“, o jiných rodinných příslušnících se nezmínil, takže nevzniká rozumná pochybnost, které z šesti rodinných příslušníků soud míní).

21. Rozsudek č. j. 10 Azs 12/2023-67 se oproti tomu závazným způsobem nevyjádřil k tomu, zda mají být manželka G. G. a synové T. a G. osobami zúčastněnými na řízení, resp. zda splňují materiální podmínku přímého dotčení práv či povinností podle § 34 odst. 1 s. ř. s. Argumentace v odst. 50–55 kasačně závazného rozsudku je neadresná, odkazuje především na závěry odst. 43 a 45 rozsudku č. j. 5 Azs 314/2020-52, které se týkají postavení rodinných příslušníků, *kterými jsou občany EU* (tato věc je KS v Plzni známa z jeho úřední činnosti z řízení sp. zn. 57 A 20/2019). G. G. ani T. a G. M. však nejsou občany ČR či EU, takže na ně závěry rozsudku č. j. 5 Azs 314/2020-52 nedopadají. Z odst. 52 kasačně závazného rozsudku tak vyplývá toliko to, že tito rodinní příslušníci *přichází do úvahy* jako osoby zúčastněné na řízení. Jinými slovy, zdejší soud je povinen je podle § 34 odst. 2 s. ř. s. vyzvat k případnému uplatnění práv, a následně posoudit, zda splňují materiální podmínku přímého dotčení (srov. také cit. rozsudek NSS č. j. 1 As 39/2004-75). Soud je proto vyzval k uplatnění práv podle § 34 odst. 2 s. ř. s.

Tvrzení rodinných příslušníků žalobce v této věci a okolnosti případu

22. Na výzvu soudu manželka i oba nezletilí synové žalobce uplatnili práva osob zúčastněných na řízení. Uvedli:

Paní G. i oba nezletilí synové jsou přitom přesvědčeni, že řízení o žádosti žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu podle § 87b zákona o pobytu cizinců se netýká pouze práv žalobce samotného a jejich zletilé dcery / sestry, od které žalobce svůj pobyt odvozuje, ale rozhodnutí z něj vzešlé přímým způsobem zasahuje také do práva na soukromý a rodinný život jeho manželky a dvou nezletilých synů. Tito rodinní příslušníci na území ČR společně s žalobcem mnoho let žili, synové už od jejich narození. Nezletilí synové do dnešního dne studují (což doložili potvrzením o studiu přiloženým k žalobě), v důsledku čehož jsou plně závislí na žalobci a své matce. Závislost není pouze materiální, ale i emoční. Manželku žalobce pojí s žalobcem pevné manželství a silné citové vazby (vizte prosím její čestné prohlášení, které bylo přílohou k žalobě). Zamítnutí žalobcovy žádosti tak rodinu staví do situace, kdy si musí vybrat mezi dvěma bolestivými scénáři. Pokud by rodina měla zůstat nerozdělena, manželka i synové budou muset opustit prostředí, do kterého jsou zcela integrováni a které pro syny představuje jediný domov. Naopak rozhodnutí české území neopustit, a to právě z důvodu vazeb a zázemí zde vytvořených, v důsledku zamítavého rozhodnutí způsobuje odloučení rodiny, která je na sebe však silně napojena. Proto paní G. i oba nezletilí synové jako rodinní příslušníci (v širším slova smyslu) splňují materiální podmínku podle § 34 odst. 1 soudního řádu správního.

23. Dále uvedli, že rozlišování mezi jednotlivými rodinnými příslušníky a jejich procesním postavením nemá oporu v rozsudku č. j. 10 Azs 12/2023-67, naopak tento rozsudek se o rodinných příslušnících žalobce vyjadřuje souhrnně.
24. Soud tuto argumentaci zvážil a dospěl k závěru, že není důvodná.
25. Výše soud vysvětlil, že rozsudek č. j. 10 Azs 12/2023-67 ve skutečnosti nehovoří o rodinných příslušnících žalobce souhrnně, ale činí mezi nimi rozdíly. Jakkoliv tyto rozdíly blíže neodůvodňuje a místy je jeho argumentace dokonce jen implicitní, je to v základu logické: u různých rodinných příslušníků žalobce se hmotněprávně liší jejich pobytové tituly, u dcery A. i občanství, a proto je odlišné i jejich právní postavení a jeho důvody v řízení o žádosti žalobce.

26. Ve vztahu k manželce i oběma nezletilým synům žalobce rozsudek č. j. 10 Azs 12/2023-67 jasně konstatuje, že by měli být účastníky správního řízení. Nic takového nekonstatuje ve vztahu ke zletilé dceři žalobce A. To lze dovodit toliko implicitně z odkazu na rozsudek č. j. 5 Azs 314/2020-52. Z téhož odkazu lze dovodit, že zletilá dcera žalobce A. má být osobou zúčastněnou na řízení o žalobě. Nic takového rozsudek č. j. 10 Azs 12/2023-67 nekonstatuje, a to ani implicitně, ve vztahu k manželce či oběma nezletilým synům žalobce. Ostatně, zdejší soud *v této věci* již dvakrát jasně konstatoval, že manželku a oba nezletilé syny žalobce nepovažuje za osoby zúčastněné na řízení. Nejvyšší správní soud však ani jednou jasně nekonstatoval, že osobami zúčastněnými mají být, rozhodnutí krajského soudu zrušil z jiných důvodů. K tomu lze jen dodat, že tedy zjevně absentuje nějaký jasně vyřčený, kasačně závazný názor Nejvyšší správního soudu a Nejvyšší správní soud ostatně *v této věci* nikoho ze zmíněných rodinných příslušníků sám ani nevyzýval k uplatnění práv osob zúčastněných na řízení (*verba movent, exempla trahunt*).
27. Manželce i oběma nezletilým synům žalobce tak rozsudek č. j. 10 Azs 12/2023-67 jasně svědčí ve vztahu k postavení účastníků správního řízení. Nemají však pravdu v tom, že jim tento rozsudek jasně svědčí ve vztahu k procesnímu postavení osob zúčastněných na řízení. O tom mlčí. Krajský soud nemůže než vycházet z toho, že tyto odlišnosti jsou v kasačně závazném rozsudku záměrné, protože žádné jiné rozumné vysvětlení se nenabízí. Toto odlišné postavení ostatně nemůže být ve věci ani překvapivé: podle kasačně závazného rozsudku č. j. 2 Azs 17/2022-60 je nutno striktně oddělit posouzení okruhu účastníků správního řízení a okruhu osob zúčastněných na řízení.
28. Je třeba odmítnout názor žalobce o přílišné rigiditě tohoto posouzení. Srovnatelné případy či právní otázky mají být posuzovány srovnatelně; to je jednoznačný požadavek ustálené judikatury (srov. nález sp. zn. I. ÚS 3755/17 ze dne 15. 8. 2018, odst. 25 a tam citovanou judikaturu; převzato např. rozsudkem NSS č. j. 1 As 288/2022-20 ze dne 9. 2. 2023, odst. 10). To platí tím spíše pro srovnatelné případy *téhož žalobce*, ve kterých se legitimní očekávání srovnatelného výsledku posiluje úměrně tomu, že se zužuje možnost distinkce. Klesá totiž možnost, že by se u téhož žalobce vyskytla relevantní skutková či právní odlišnost (nadto za situace, kdy taková odlišnost nebyla nikdy ani konstatována). Zdejší soud tedy jen zastává názor, že vůči žalobci mají soudy postupovat obdobně v obdobných případech a totožně v totožném případě. To platí tím spíše, jde-li o tentýž soud. Nejde o projev přílišné rigidity, ale o předvídatelné uplatnění obecně platných pravidel regulujících shodné situace shodně.
29. Z rozsudku č. j. 10 Azs 12/2023-67 ostatně plyne, že procesní stav v předchozích věcech žalobce nebyl Nejvyššímu správnímu soudu bez pochyb znám, a nebyla mu tedy známa jejich případná odlišnost od nyní projednávané věci. V odst. 54 odůvodnění pouze uvedl, že „*rodinní příslušníci v jiných věcech se přece nemuseli na soudním řízení účastnit též z jiných důvodů – např. o vstup do řízení vůbec neměli zájem*“. To je hypotetická úvaha, která je jistě obecně pravdivá. Neprosadí se však v nynější věci, protože skutkový i procesní stav plynoucí z jednotlivých soudních spisů je nepochybný. Vyřizující soudce se ve věcech vedených pod sp. zn. 35 A 30/2024, 55 A 48/2022 a 77 A 89/2021 seznámil s obsahem spisů zdejšího soudu sp. zn. 57 A 73/2018, 57 A 82/2018, 57 A 83/2018 i obsahem spisů Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 Azs 241/2020, 1 Azs 260/2020, 3 Azs 246/2020, 2 Azs 17/2021 a 10 Azs 12/2023. Na základě *faktické znalosti obsahu spisů* Krajský soud v Plzni konstatuje, že věci žalobce se co do procesního postupu ve vztahu k osobám zúčastněným na řízení *nijak neliší*. V žádné z těchto věcí nebyli žádní rodinní příslušníci žalobce vyzýváni krajským soudem či Nejvyšším správním soudem podle § 34 odst. 2 s. ř. s., přestože bylo *prima facie* jasné, že se tyto věci týkají i přiměřenosti zásahu do rodinného života žalobce. Nepochybně tedy lze

vyloučit základ hypotetické úvahy z rozsudku č. j. 10 Azs 12/2023-67: dřívější neúčast rodinných příslušníků žalobce nebyla způsobena jejich procesním postupem. Jejich neúčast byla způsobena tím, že žádný soud o jejich účasti ani neuvažoval.

Rodinní příslušníci žalobce nejsou v této věci osobami zúčastněnými na řízení

30. Soud tak zhodnotil důvody tvrzení manželky i obou nezletilých synů žalobce a dospěl k závěru, že dotčení jejich práv a povinností je nanejvýš *nepřímé* či spíše jen *faktické*, nikoli právní (tj. nikoliv přímé dotčení ve smyslu § 34 odst. 1 s. ř. s.).
31. Předně je podstatné, že manželka i oba nezletilí synové žalobce nejsou primárními ani sekundárními nositeli oprávnění ke sloučení s žalobcem. Takový vztah je jen mezi žalobcem a zletilou dcerou A. Manželka i oba nezletilí synové žalobce mají pobytové tituly nezávislé na žalobci i nezávislé na zletilé A. M. Předmětem řízení ve smyslu nejnovější judikatury Nejvyššího správního soudu tak je rodinný život (a sloučení) zletilé dcery žalobce A. a žalobce (srov. rozsudek č. j. 1 Azs 168/2024-30, odst. 43).
32. Rodinný život žalobce, jeho manželky a obou nezletilých synů tak je neudělením pobytového oprávnění žalobci dotčen fakticky tím, že dojde k případnému rozdělení rodiny či jejímu společnému přemístění. Stran pobytových práv manželky a obou nezletilých synů se (právně) nemění nic. Stejně tak se právně nemění nic na existujících právech mezi manžely a mezi rodiči a dětmi (žalobce má např. nadále vůči synům povinnost výchovy a výživy, oni mají povinnost ho dbát, mezi žalobcem a jeho manželkou zůstává povinnost vzájemné úcty a podpory, ...).
33. Faktické omezení užívání právem chráněného rodinného života dočasným rozdělením rodinného společenství mezi manželi a jejich nezletilými dětmi na základě toho, že jeden z manželů nezíská či ztratí pobytový titul, i recentní judikatura Nejvyššího správního soudu opakovaně označila za *nepřímé dotčení* těchto práv, popřípadě jen faktické dotčení (srov. např. rozsudky NSS č. j. 5 Azs 218/2023-72 ze dne 19. 1. 2024, odst. 32, 34, 36; č. j. 4 Azs 18/2022-65 ze dne 27. 7. 2023, odst. 47, 48).
34. Tomu pak odpovídá, že v nedávné minulosti i *přímo ve věcech žalobce* sp. zn. 57 A 82/2018 a 57 A 83/2018, tj. věcech žádosti o povolení k trvalému pobytu podle § 68 zákona o pobytu cizinců a žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky *za účelem společného soužití rodiny*, Nejvyšší správní soud výslovně uvedl, že dopad do práv nezletilých dětí žalobce je *zprostředkovaný*, tj. *nepřímý* (rozsudky č. j. 2 Azs 241/2020-29, odst. 27; č. j. 3 Azs 246/2020-39, odst. 31). S tímto náhledem je konsistentní i procesní postup zdejšího soudu a Nejvyššího správního soudu, které v předchozích věcech žalobce jeho rodinné příslušníky nevyzývaly podle § 34 odst. 2 s. ř. s., aniž by se tyto věci od věci nynější procesně odlišovaly.
35. Jak soud uvedl výše, nepřímost zásahu v těchto věcech žalobce konstatoval opakovaně i Ústavní soud a Evropský soud pro lidská práva. To je další důvod, proč manželka a nezletilí synové žalobce nemají pravdu, že by pro posouzení jejich postavení byl určující kasačně závazný rozsudek č. j. 10 Azs 12/2023-67. I kdyby tento rozsudek obsahoval jasný závěr, že by byli přímo dotčeni ve svých právech či povinnostech či že by museli být osobami zúčastněnými na řízení, byl by tento závěr následně zpochybněn rozhodnutím Evropského soudu pro lidská práva. Jeho rozsudek je přitom pro ČR závazný podle čl. 46 ve spoj. s čl. 44 odst. 2 Evropské úmluvy; jeho posouzení má přednost i před dříve vysloveným kasačně závazným právním názorem (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 1 Azs 16/2021-50 ze dne 23. 2. 2022, č. 4321/2022 Sb. NSS, odst. 41). Jak ovšem zdejší soud opakovaně uvedl,

žádný kasačně závazný názor v tomto smyslu v nynější věci ani vysloven nebyl. Nejvyšší správní soud se vyslovil – převážně implicitně – k účastenství ve správním řízení, nikoli k účastenství v soudním řízení.

36. Oproti tomu lze poukázat na to, že ani Nejvyšší správní soud *v nynější věci* nepostupoval podle § 34 odst. 2 s. ř. s. a nevyzýval manželku žalobce a jeho nezletilé syny k uplatnění práv osob zúčastněných na řízení. Tuto absenci výzvy nelze přičítat tomu, že Nejvyšší správní soud vydal dvě kasační rozhodnutí ve prospěch žalobce. Nelze totiž presumovat, že jde zároveň i o rozhodnutí ve prospěch manželky a nezletilých synů žalobce. Naopak, i zájmy členů jedné rodiny mohou být ve vzájemném rozporu (srov. rozsudek NSS č. j. 5 Azs 220/2019-33 ze dne 29. 5. 2020, č. 4034/2020 Sb. NSS, odst. 23 a násl.). Osoby zúčastněné na řízení mají samostatné procesní postavení a hájí v řízení vlastní zájem. Pokud tedy skutečně jde o osoby zúčastněné na řízení, musejí dostat procesní příležitost vlastní zájem hájit před každým věcným rozhodnutím soudu, a to bez ohledu na formu a důvody rozhodnutí.
37. Lze tedy shrnout, že *v předchozích pobytových věcech* Nejvyšší správní soud s manželkou a nezletilými syny žalobce nejednal a ani je nevyzýval jako potenciální osoby zúčastněné na řízení, byť se tyto věci také týkaly posuzování přiměřenosti zásahu do rodinného života. Tyto věci se tedy z hlediska řízení před soudem nijak nelišily od věci nynější. Naopak v těchto věcech Nejvyšší správní soud výslovně konstatoval, že jsou na svých právech dotčení zprostředkovaně (tj. nepřímě). To samé závazně konstatoval i Evropský soud pro lidská práva.
38. *Přímě v nynější věci* Nejvyšší správní soud s manželkou a nezletilými syny žalobce nejednal a ani je nevyzýval jako potenciální osoby zúčastněné na řízení. Nynější věc se z hlediska řízení před soudem od věci nynější nijak neliší.
39. Na základě dosavadní konsolidované judikatury k obecné otázce postavení rodinných příslušníků podle § 34 s. ř. s. v cizineckých věcech i postupu a rozhodování správních soudů v nynější i jiných věcech žalobce tak Krajský soud v Plzni učinil (opakovaný) závěr, že neexistuje právní vztah odvozenosti mezi pobytovými oprávněními G. G., T. a G. M. a stávajícím či žádaným pobytovým oprávněním žalobce. V tomto smyslu není jejich společný rodinný život v právním smyslu předmětem řízení o žalobě. Stav faktického dotčení společného rodinného života nepředstavuje přímé dotčení práv či povinností manželky žalobce či jeho nezletilých synů.
40. Za toho stavu není naplněna materiální podmínka dotčení na právech či povinnostech nezbytná podle § 34 s. ř. s. pro nabytí postavení osob zúčastněných na řízení. Soud proto podle § 34 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že manželka žalobce a jeho nezletilí synové nejsou osobami zúčastněnými na řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí (každému z jeho výroků samostatně) lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni [§ 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s. *a contrario*; § 106 odst. 2, 4 s. ř. s.].

Pokud kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.; usnesení NSS č. j. 2 As 361/2023-28 ze dne 20. 6. 2024).

Plzeň 1. dubna 2025

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce